

En annorlunda hobby med fantastiska naturupplevelser

Laila C. Søberg arbetar som Utredare Vatten på kontoret i Luleå. På sin fritid ägnar hon sig åt samma fritidsaktiviteter som många andra av oss gör, som att gymma, cykla och simma. En hobby som hon nog är ganska ensam om på Tyréns, är att köra hundspann.

På väg från Hukejaure mot Singis med Tjåktjavagge rakt framme. Vi har precis passerat passet som vi inte lyckades ta oss igenom i år, vilket du kan läsa mer om längre ner. (Søberg, 2020).

Ett oväntat köp på ett shoppingcenter i Verona

Som liten fick Laila bilder från sin farbror som bodde på Grönland, föreställande hundspann, fjäll och natur. Då väcktes en önskan om att bo på Grönland och att äga en egen hund, vilket föräldrarna inte gick med på. Som tonåring kryssade Laila i ett hundtest där resultaten visade att det var siberian husky som skulle vara den perfekta hunden att äga för Laila.

- Åren gick och 1999 var jag 19 år och på resa i Italien tillsammans med min dåvarande pojkvän. Vid ett besök på ett stort shoppingcenter i Verona upptäckte jag till min stora förvåning att det utanför en djurbutik stod burar med små hundvalpar där en av dessa var just en siberian husky. Jag bestämde mig där och då för att köpa valpen och ta med mig den hem. Det blev min första men långt ifrån sista siberian husky, berättar Laila.

Familjen växer

Efter resan till Verona åkte den gamla pojkvännen ut och Laila träffade sin nuvarande man. Han gillade hundar och Laila köpte en egen siberian husky till honom. Tillsammans med sina två hundar flyttade de efter några år till Grönland där de blev kvar i tre år. Innan flytten hade de mest promenerat, cyklat och åkt inlines med hundarna, men på Grönland väcktes intresset för att åka skijourning (där man dras på skidor efter hundarna) och släde. Väl tillbaka i Danmark (2006) växte intresset för att köra hundspann på allvar och fler hundar införskaffades. Vid flytten till norra Sverige 2011 var antalet siberian huskys i familjen uppe i 17, och första barnet var på väg.

- Just nu har vi 14 huskys. Även om det är jag som tar det största ansvaret för dem så blir det en gemensam sak för hela familjen. Från att barnen var små så har de åkt med i hundsläden tryggt i pappas famn, det var till exempel där de sov middag, istället för som andra barn som oftast sover i sängen. Min äldsta son fick en egen släde när han fyllde 4 år och kör kortare sträckor själv med två hundar framför. Min yngsta son vill inte köra själv men åker gärna med på min släde. Hela familjen är engagerade och hjälper bland annat till med att städa hundgårdarna, byta halm i hundkojorna samt mata hundarna. I och med att vi har mer än 10 hundar finns det strikta krav från Jordbruksverket och Svenska Kennelklubben som vi behöver följa och de gör oanmälda inspektioner för att se att hundarna har det bra. Vi har det högsta godkännandet, vilket jag är mycket stolt över.

På väg från Nikkaluokta mot Singis. Fjällen som syns rakt framme är Kebnekaisefjällen (Søberg, 2020).

Glada hundar med fart

Siberian huskys är en glad, intelligent och hårt arbetande hund som klarar av att vara utomhus, även när det är mycket kallt. De är av naturen flockdjur vilket gör att de bildar ett tight team. De har en stor jaktinstinkt, vilket kan vara både en för- och nackdel när man är ute på tur. Får de exempelvis vittring på en älg så ökar de snabbt farten, vilket i och för sig kan vara roligt, men är det då ett hårt och isigt underlag kan det vara svårt att få stopp på dem med hjälp av bromsen, fokus blir då att få ner hastigheten tills älgen har hunnit sätta sig i säkerhet. De viker dock aldrig från leden. Är de i bra form kan de hålla en genomsnittsfart på runt 20 km/t över distanser på upp till 4 mil och runt 15 km/t på sträckor över 4 mil.

- Den högsta hastigheten jag har uppmäts till var 45 km/t, på mountainbike med två hundar som drog framför (bikejoring). Hastigheten på snö beror mycket på underlaget och hur många hundar som drar. Är det hårt och isigt har jag bara 4 hundar i spannet, är det mycket snö kör jag med 10-12 hundar. Det gäller att köra förståndigt och ha ett högt säkerhetstänk. Jag kör till exempelvis alltid med hjälm och ställer samma krav om någon annan ska köra mina hundar. I fjällen kör jag aldrig mer än 8 hundar och kommer vi till osäkra miljöer, som till exempel en frusen sjö eller branta slutningar med drevsnöflak, kör jag alltid först med

hundspannet i och med att hundspannets vikt är betydligt lättare än min make på skotern med barnen i pulka bakom.

Det bästa med att köra hundspann

Det är lätt att förstå att det är mycket jobb med att ta hand om 14 hundar och allt vad det innebär med matning och sena kvällspass med träning etcetera. Vad är det då som gör det värt allt arbete?

- När jag kör släden kopplar jag bort allt annat, jag är bara här och nu. Jag kan inte stå med telefonen i handen eller vara uppkopplad, utan det totala lugnet infinner sig. Jag kommer nära djuren och upplever naturen på ett fantastiskt sätt. Och dynamiken som uppstår när hundarna synkar sin gång och springer i samma tempo – det är som ren magi. När det är tyst, himlen är blå och solen skiner, då är det paradiset på jorden. Under alla sena kvällspass har jag lärt mig mycket om mig själv, när vi far fram genom mörkret med norrskenet som enda belysning.

Vid övernattnig i stuga är hundarna kopplade två och två och sover oftast utomhus (Søberg, 2020).

Äventyrligt sportlov på fjället med hundspann, skoter, man och barn

Under vecka 10 packade Laila med sig hundar, skoter, man och barn för ett 24 mil långt äventyr i fjällen runt Kebnekaise, Ritsem och Stora Sjöfallet. Resan startade den 6 mars med en 40 mil lång bilfärd till Nikkaluokta och avslutades 8 dagar senare i Ritsem.

- När man vistas i fjällen är det viktigt att man kan överskåda stressade situationer och fatta snabba beslut utifrån riskvärderingar. I år hamnade vi i flera lägen där vi var tvungna att tänka om och hitta nya lösningar. Vi hamnade bland annat i en värstingstorm vid Kebnekaise med upp emot 36 sek/m, vi fick vända på väg från Singis mot Hukejaure (Nordkalottleden) på grund av att lavinfaran var allt för stor när vi skulle passera passet vid Vuolimus och ännu en snöstorm gjorde att vi fick stanna en extra natt i Hukejaurestugan, när vi väl lyckades ta oss dit via Ritsem. När vi åkte neråt igen till Akkastugorna på andra sidan Stora Sjöfallet möttes vi äntligen av fint väder och resan fick en härlig avslutning.

Vi tar med oss många lärdomar om oss själva samt mycket mer erfarenhet av att vistas säkert i fjällen vintertid. Vi är inte sådana som vanligtvis ger upp och det är första gången vi har stått inför sådana beslut. Precis då, när vi tar beslutet, kan det kännas som att vi har gett upp men i efterhand inser vi att det ju inte är fallet, utan att vi fick tänka om. En lärdom som kan relateras till många andra aspekter av livet. När vi frågade våra pojkar om de vill iväg igen svarade båda två JA. När min mamma frågade mig varför vi utsätter oss själva för det svarade jag att det är för äventyret. Vi känner oss mer levande än någonsin och via det primitiva (ingen el, mobiltäckning, rinnande vatten, värme eller toalett) lär våra barn, och vi själva påminns om, att verkligen varva ned och uppskatta hur bra vi har det i våra vardagliga liv, avslutar Laila.

Laila och hennes båda söner utanför Akkastugan. Vattenfärger finns alltid med på resan och här ser vi spår efter deras konstnärliga aktiviteter. Det har blivit en ritual att skriva deras efternamn och årtal vid en av stugorna som de övernattar i (Søberg, 2021).

Stort tack till dig Laila för att du delar med dig av dina upplevelser som ditt stora siberian husky-intresse tar dig och din familj med på. Jag vet att du även har ett medskick till oss alla som själva känner för att uppleva ett coronasäkert äventyr här i Sverige?

- Ja det stämmer. På grund av den pågående pandemin så finns det många småföretagare inom turistnäringen, bland annat här i norra Sverige, som behöver allt stöd de kan få just nu. Så gillar du att uppleva vacker natur så tycker jag att du ska ta dig norrut och skapa en upplevelse för dig själv eller hela familjen. Det finns möjligheter att med hjälp av guide uppleva fjällvärlden via hundspann eller via vandring med skidor, snöskor och pulka. Och vill du inte övernatta i någon av STF:s stugor så rekommenderar jag en natt ute i det fria. Du kommer inte ångra dig!

Denna artikel är en del av en artikelserie där du kan läsa om dina kollegor som har en lite annorlunda hobby. Hör gärna av dig med tips!

Publicerat: 19 Mar 2021